

Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki w Gdańsku

SYLABUS

(dla przedmiotu zajęć zbiorowych)

Autorzy opracowania: dr hab. Elżbieta Frołowicz;

Nazwa przedmiotu	Harmonia tonalna
Kierunek studiów	Kompozycja i Teoria Muzyki
Specjalność	Kompozycja
Poziom studiów	licencjackie
Tryb	stacjonarne
Jednostka prowadząca	Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki
Osoby realizujące	dr hab. Elżbieta Frołowicz;
efekty kształcenia - wiedza <ul style="list-style-type: none">- posiada znajomość elementów struktury dzieła muzycznego i zna oddziaływanie harmoniki na ich ukształtowanie (K_W03)- zna teorię i środki harmoniki systemu tonalnego dur-moll i charakteryzuje ich specyfikę (K_W04)- posiada znajomość i zrozumienie rozwoju harmonii w historii muzyki oraz orientację w literaturze związanej z tymi zagadnieniami (K_W07)- rozpoznaje i definiuje wzajemne relacje w nauce harmonii zachodzące pomiędzy teorią a praktyką (K_W13)- zna systemy oznaczeń funkcyjnych odpowiadające monizmowi i dualizmowi harmonicznemu (K_W14)- definiuje pojęcia: harmonia, harmonia tonalna, szereg harmoniczny (naturalny), akord, kadencja, progresja harmoniczna, zboczenie modulacyjne, dźwięki obce, alteracja niemodulująca i modulująca, modulacja diatoniczna, chromatyczna i enharmoniczna, przesunięcie modulacyjne i potrafi je rozpoznać i zilustrować (K_W14)	
efekty kształcenia - umiejętności <ul style="list-style-type: none">- umie tworzyć konstrukcje harmoniczne używając wielodźwięków w oparciu o podaną linię melodyczną sopranu, basu, podany przebieg funkcji harmonicznymi (K_U01)- potrafi zastosować różnorodnie środki systemu tonalnego dur-moll w praktyce - zgodnie z poznanymi zasadami ich użycia (K_U01)- rozumie treść harmoniczną wykonywanych i analizowanych dzieł muzycznych (K_U01)- umie harmonizować podane melodie (także sfigurowane) z użyciem poznanych środków harmonii tonalnej w różnorodnych fakturach (K_U03)- posiada umiejętność kształtowania treści harmonicznymi w sposób umożliwiający odejście od zapisanego podstawowego tekstu nutowego (K_U16)	
efekty kształcenia - kompetencje społeczne <ul style="list-style-type: none">- rozumie potrzebę ciągłego aktualizowania i poszerzania wiedzy i umiejętności z zakresu nauki harmonii dla pracy muzyka (K_K01)- wykazuje kreatywność w realizacji powierzonych zadań (K_K03)- realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanych środkach harmonicznymi (K_K03)- posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów (K_K04)	
założenia, cele oraz charakterystyka przedmiotu <p>Pogłębienie, usystematyzowanie i uzupełnienie wiadomości o harmonice systemu tonalnego dur-moll, a zwłaszcza:</p> <ul style="list-style-type: none">• osiągnięcie umiejętności tworzenia konstrukcji harmonicznymi na podstawie podanych: a) melodii w sopranie i innych głosach, b) oznaczeń basu cyfrowanego, c) funkcji harmonicznymi,• nabycie umiejętności organizacji przebiegów harmonicznymi w fakturach o różnej ilości głosów oraz tworzenia miniatur muzycznych wg podanych założeń,• osiągnięcie sprawności w analizowaniu i interpretowaniu środków i zjawisk harmonicznymi w utworach muzycznych reprezentujących tonalność dur-moll; poznanie najbardziej przydatnych metod analizy harmonicznymi,• rozwój słuchu harmonicznego, twórczych predyspozycji i wyobraźni muzycznej,• pogłębienie wiedzy i umiejętności niezbędnych w procesie kształcenia w zakresie przedmiotów: kontrapunkt, analiza dzieł muzycznych i in.	
sposób realizacji <p>zajęcia stacjonarne</p>	
wymagania wstępne i dodatkowe <ul style="list-style-type: none">• znajomość podstaw harmonii tonalnej w zakresie teoretycznym i praktycznym (zalecane jest ukończenie kursu harmonii w zakresie średniej szkoły muzycznej)	

zalecane fakultatywne komponenty przedmiotu

bibliografia podstawowa

1. Poszowski Antoni, *Harmonia systemu tonalnego dur-moll*, Gdańsk 2001.
2. Sikorski Kazimierz, *Harmonia*, cz. 1-2, Kraków 2001, 2003.
3. Targosz Jacek, *Podstawy harmonii funkcyjnej*, Kraków 1993.
4. Wesółowski Franciszek, *Rozwój systemu tonalnego dur-moll*, Warszawa 2006.

bibliografia uzupełniająca

1. Chomiński Józef M., *Historia harmonii i kontrapunktu*, t. 3, Kraków 1990.
2. Frączkiewicz Aleksander, Fieldorf Maria, *Zasady modulacji – podręcznik pomocniczy do nauki harmonii*, Kraków 1996.
3. Kolanek Małgorzata, *System harmoniczny H. Erpfa*, Warszawa 1986.
4. Materiały do analiz harmonicznych (wybór).
5. Pokrzywińska Maria, *Progresje. Zbiór ćwiczeń harmonicznnych*, Warszawa 2004.
6. Sikorski Kazimierz, *Harmonia. Zbiór zadań i przykładów*, Kraków 1984.
7. Wesółowski Franciszek, *Materiały do ćwiczeń harmonicznnych*, Kraków 2004.
8. Wesółowski Franciszek, *Nauka harmonii*, Łódź 2008.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ects
1	zaliczenie	wykład	30	2.0

pedagog

dr hab. Elżbieta Frołowicz;

treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia

Przedmiot zawiera całościowy i pogłębiony wykład dotyczący problematyki harmonicznnej w dziejach muzyki, ze szczególnym uwzględnieniem harmoniki systemu tonalnego dur-moll.

Realizowane treści obejmują następującą problematykę:

- rozwój systemu tonalnego dur-moll,
- teoria harmonii systemu tonalnego dur-moll i systemy oznaczeń funkcyjnych monizmu oraz dualizmu harmonicznego (system H. Erpfa),
- budowa, łączenie i użycie w konstrukcji harmonicznnej trójdźwięków: trójdźwięki triady harmonicznnej, trójdźwięki poboczne – ich budowa, funkcje i odmiany, łączenie trójdźwięków, trójdźwięki triady harmonicznnej z pojedynczym i podwójnym opóźnieniem, kadencje (typy, rodzaje, cechy, odmiany), progresje i ich rodzaje,
- budowa, rozwiązania i użycie w konstrukcji harmonicznnej wielodźwięków: czterodźwięki septymowe, czterodźwięki septymowe bez prymy, trójdźwięki z dodaną sekstą, pięciodźwięki nonowe, dominanta nonowa bez prymy, sześćcio- i siedmiodźwięki,
- układy 2-, 3-, 5-, 6-głosowe, układy o zmiennej liczbie głosów,
- analiza harmoniczna (wzrokowa i słuchowa).

metody dydaktyczne

- wykład z prezentacją objętych programem treści
- metoda praktyczna - ćwiczenia (pisemne i przy instrumencie) realizujące problemy omawiane w trakcie wykładu
- metoda eksponująca połączona z analizą treści harmonicznnej dzieła muzycznego

warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania

Ocena końcowa na podstawie stanu wiedzy i umiejętności studenta weryfikowanych na podstawie pisemnych kolokwiów problemowych (2), samodzielnych prac cząstkowych (w różnej formie); ocena uwzględnia także wkład pracy i aktywność studenta podczas zajęć.

semestr	forma zaliczenia	forma zajęć	wymiar godzin	wycena ects
2	egzamin	wykład	30	3.0

pedagog

dr hab. Elżbieta Frołowicz;

treści programowe wraz z opisem efektów kształcenia

- zboczenie modulacyjne: rodzaje akordów wtrąconych i ich rozwiązania, tonalność rozszerzona, użycie akordów wtrąconych w konstrukcji harmonicznnej
- dźwięki obce: dźwięki obce pierwszego rodzaju, akord chopinowski w odmianach
- dźwięki obce drugiego rodzaju; użycie dźwięków obcych w konstrukcji harmonicznnej,
- figuracja melodyczna w jednym i kilku głosach, harmonizowanie melodii sfigurowanej, figurowanie głosów w konstrukcji harmonicznnej
- nuta pedałowa i stała, ostinato
- figuracja akordowa – główne formy
- dźwięki alterowane: alteracja niemodulująca, alteracja pozorna i rzeczywista, akord alterowany – rozwiązania i użycie, dźwięki obce w akordach alterowanych: akord tristanowski

- modulacje: diatoniczna – prosta i złożona, chromatyczna – w ramach jednego akordu (I typu) i pomiędzy dwoma akordami (II typu), diatoniczno - chromatyczna, enharmoniczna I i II typu oraz modulacja Jarmusiewicza, przesunięcie modulacyjne
- analiza harmoniczna utworów muzycznych (XVII-XIX wiek) i w oparciu o nią tworzenie własnych miniatur w stylu danego okresu lub kompozytora
- charakterystyka harmoniki systemu tonalnego dur-moll

metody dydaktyczne

- wykład z prezentacją objętych programem treści
- metoda praktyczna - ćwiczenia (pisemne i przy instrumencie) realizujące problemy omawiane w trakcie wykładu
- metoda eksponująca połączona z analizą treści harmonicznnej dzieła muzycznego

warunek zaliczenia kursu wraz z metodami i kryteriami oceniania

Ocenę w semestrze II stanowi wynik pisemnego egzaminu końcowego. Podstawą zaliczenia jest pozytywny wynik kolokwiiw problemowych, poprawne wykonanie samodzielnych prac cząstkowych i aktywny udział w zajęciach.

Podpisy autorów: